

-Per la Mare de Déu d'Agost, a les set ja és fosc..... El Setembre bo és si no plou en tot el mes..... Quan l'Octubre ha finit mor la mosca i el mosquit....

-Mare, però que t'agafa? De què parles?

-Ensenyo a la Marta dites. Li conto coses que potser no estan escrites en els llibres.

-Avui en dia hi ha llibres per tot, mare.... per aprendre a pintar, a nedar....

-Com? Un llibre t'ensenya a nedar sense aigua? Ja, ja, ja.

-A cuinar....

-A mi me'n va ensenyar ma mare. I jo te n'hagués ensenyat, a tu i ta germana, si n'hagéssiu volgut aprendre. A llegir me'n va ensenyar la dona del Carbonell, un matrimoni amics del meu pare, el teu avi Antonio. Anàvem al "Camp de Curtada" i allà abaix on vivia ,a "Can Centenar", a la cantonada amb el carrer Jaboneria, hi havia una escola quan jo era petita... Hi anàvem quan volíem....Jo era una noia, i ja se sap....

-El què?

-Donçs que a una dona no li cal saber tant com a un home.

-Però què dius ara? Amb quin ciri trencat em surts, mare? Una dona és un ésser humà, i li cal utilitzar totes les seves neurones per desenvolupar-se i realitzar-se en aquesta vida. Crec fins i tot, que li cal més que a un home, donçs les dones han demostrat ser molt més intel·ligents que la majoria dels homes.

-Sí, mira la feminista! Mira ara com et trobes!. Has d'anar a treballar, i la Marta qui la té? Qui en té cura?

-Abans no treballaven les dones?

-Sí, filla. I tant!

-I què se'n feia de les criatures?

A Sabadell encara s'hi fan coses: Quan l'Octubre ha finit...

- Capítol 4

Maite Soler

-Els avis vivien tots junts a la mateixa casa. Els vells ajuaaven els més joves.

-Els vells com tu, mare? No em facis riure. Si tu no n'ets gens, de vella!

-Margarida, filleta, recorda que ta germana, la Joana em va fer àvia als quaranta. Quan una té nets.... Si el que pretens és que tingui la Marta a casa hem de posar unes condicions.

-Quines?

-Ui, ui, ui! No tan de pressa filla, no tan de pressa... Recorda que dilluns, dimecres i divendres vaig a fer "tai-xi" amb l'Angelina. Dimarts i dijous a classes d'àrab amb en Mohamed, dissabte al matí puntes de coixí al Centre Cívic. A més, et recordo que estem preparant una obra de teatre pels nens del Casal. Si tinc la nena no tindré altra vida que la de mainadera.

-És cert, tens tota la raó.

-Malament.

-Per què? Què he dit ara?

-M'has donat la raó, i la raó només es dona als bojos i als "tontos".

-Bé, donçs què vols fer? Mare et trobo molt reivindicativa!

-Et recordo que no tinc cap obligació de tenir-te la nena, en tot cas podem establir un horari. Jo et tindré la Marta unes hores al matí, jugarem, li ensenyaré coses, i tu a la tarda.

-A la guarderia.

-Pobreta! Això sí que no, és massa petita! Cal que estigui amb sa mare. A més, t'ho agafarà tot, a la guarderia.

Tot és ple de microbis. Recorda la Laia. Va agafar l'escarlatina i després va empalmar amb el xarrampió i la varicel·la, si no aixecava cap que ja tornava a estar malalta...

-Mare, i jo no vaig estar mai malalta de petita?

-Oi tant! Però era diferent. Quan tu eres petita no hi havia tants avenços en medicaments com ara...

-Mira, agafo la Marta i me'n vaig! És la meva filla i me n' haig de cuidar jo!

-Pocassolta! Què dius ara?

-Vinc a buscar ajuda i comprensió i només trobo que entrebancs i recriminacions!

-Filla, si no et dic cap mal! Potser m'has mal interpretat. Jo només volia dir-te que, de vegades, hi ha pares que defugen el seu deure, les seves obligacions com a tals i deleguen en els avis, mestres, mainaderes. Al cap i a la fi, els fills són seus. Potser és aquesta la meva actitud mal entesa per part teva. Jo ja sé que totes les dones treballen, i no per això són millors o pitjors mares o esposes. Avui en dia hi ha pares prou responsables que col·laboren i cada vegada més. És tant bonic veure un pare tibant el cotxet del seu fill cap a la guarderia, o arrossegant-lo cap a l'escola....

-Jo recordo que el meu avi m'acompanyava els matins a l'escola de la Divina Pastora mentre repassàvem la lliçó pel carrer, o les taules de multiplicar.

-Una escola de tota la vida. T'hi vaig portar perquè jo ja hi havia anat, i també la meva germana, i la germana de la meva mare, la meva tieta. Imagina't si et parlo d'anys! Recordo que a l'hora d'entrar ens miraven el cap per si teníem polls. La mare ens posava petroli per matar-los.

-Petroli? Quin horror!

-Hi havia moltes escoles on entraven els nens rics per la porta del davant i els pobres per la porta del darrera. Un tros de pa sec amb un rajolí d'oli embolicat amb paper de diari i cap a l'escola, el cartipàs i l'en-

RIBAS
OPTICS

AL VOSTRE
SERVEI
DES DE 1945

Via Massagué, 32 - Tel. 93 725 13 36
Rambla, 41 - Tel. 93 725 99 67
08202 SABADELL

PEIX i MARISC
J. BARBERÁ

Tels. 93 714 52 87 - 93 714 55 40
Castellar del Vallès

RESTAURANT
cuina de mercat

Pintor Borrassà, 43-47 • 08205 SABADELL
Tels. 93 727 70 42 - 93 726 27 91

ciclopèdia de Primària, la llibreta de cal·ligrafia i la de les "cuentas". Recordo aquella dita tan present a les nostres vides infantils "La letra con sangre entra" "Quien bien te quiere te hará llorar". I no se'n estaven gens ni mica, de pegar-te amb el regle a la punta dels dits, o de donar-te un parell de bufetades si no arribaven a temps d'agafar el regle per parar el cop. Quan et sabies les quatre regles (sumar, restar, multiplicar i dividir) i l'enciclopèdia de Primària, ja estaves a punt per anar a treballar. Només continuaven estudiant els fills dels rics, quatre gats, els que arribaven a la Universitat.

-Jo també tenia disciplina, mare, a l'escola.

-Però que diferent!

-Les monges no ens deixaven portar texans ni cap mena de pantalons, els nens amb els nens i les nenes amb les nenes.... Ho recordo com un camp de concentració.

-Exagerada! Mira, no n'hi ha per tant! Bé que vas poder estudiar i fer la teva carrera.

-Sí, però treballant i fent nocturn! Recorda, mare, que tu i l'àvia sempre em deieu que una dona no ha de saber més que un home, que em quedaria per a vestir sants. I aquella dita que tant repetia l'àvia: "Fins als vint anys, diu la noia quin voldré? Després dels vint; qui em voldrà, qui em voldrà?".

Em volieu casar de totes passades i no ereu vosaltres els únics. A la universitat, un parell de "profes" ens deien, a les noies, que hi anàvem a caçar nuvi.

-Bé que tu n'hi vas trobar. I la teva germana, la Joana, també.

-Mare, això ha estat un fet circums-

tancial. Estudiar és un dret per a tothom.

-Si no t'ho vam negar mai, el teu pare i jo!

-Però de traves, totes. Primer la discriminació en ensenyar-nos, a les noies, coses com "Corte y Confección", labors, F.E.N. -Formació del Espiritu Nacional - religió i ètica, com a ser una bona esposa i mare....

-Margarida, filla, tu vas tenir la millor educació. Jo penso que avui en dia tot això també s'hauria d'ensenyar. Tot plegat aniria mes bé. Quantes dones no saben cosir un botó, ni canviar la cremallera d'un pantaló? I ja no diguem de fer un sargit, de re-passar un trau, fer la vora d'una faldilla....

Saps quant val canviar una cremallera, allà al carrer de la Rosa? S'hi fan riques, aquelles dones!

-Sí, mira, ara posaré una botiga de "Corte y confección" per guanyar-me millor la vida!

-Marga, la teva època va ser la millor per a les noies, més que no pas ara, que va tothom al "disloque". Una mica de repressió sempre va bé i sino, mira la Laia, que es volia posar una xinxeta al melic i una altra al nas. Quins acudits!

-Se'n diu "piercing", mare, i és com tot: una moda.

-A la seva edat, tu l'únic que volies era portar texans que descolories i tacaves amb lleixiu, tot deslluït, enveïllit! Et comprava uns pantalons nous i tu, apa, en remull! Això sí, sempre vas ser una bona noia.... Esperem que la teva filla sigui com tu.

-Mira qui ve ara, parlant de la reina de Roma. Hola, Clara! Laia, reina, com va tot?

-Fatal! Estem buscant un treball per unes hores, com ara fer de "cangurs" o....

-Fer de què,, Clara? - els diu emocionada la seva tieta.

-Com ho has dit això, nena? Però no veieu que no teniu cap mena d'experiència!

-Àvia, però si jo em veig prou competent!

-Sí, sí, però jo penso que primer haurieu de fer unes petites pràctiques. No ho veus així, Margarita?

-Oi tant! Oi tant!

-I amb qui podriem practicar? On trobem un "bebè" com a conillet d'indies?

-I si us fem el favor de buscar-vos el conillet, més ben dit, la conilleta? La Martona, la vostra cosina!

-Guai! No, Clara?

-Oi tant! Genial, tia.

-La família unida venç totes les adversitats! Esteu contentes, nenes?

- Àvia, ets genial! No sé com se t'acudeixen aquestes idees.

-Oi tant mare! Més que això, ets

-Calla! Recorda que vas anar a un col·legi de monges, i et van ensenyar a ser educada i agraïda. Els diners que t'estalviïs en guarderies els podem utilitzar per fer un viatge tota la família a l'estiu que ve a Cancún com a mínim.

ESCOLA DEL SOL

C. Migdia, 35-45 - C. Sant Pau, 20
Tels. 93 727 82 46 - 93 725 74 61
08201 Sabadell

FARMÀCIA BENESSAT
PERFUMERIA
COSMÈTICA

Passeig Plaça Major, 37
Telèfon 93 725 53 53 - SABADELL

FONTSERE

ARTICLES PELL I VIATGE

Sant Quirze, 38
Tel. 93 725 85 41
SABADELL